

Werk van Alessandro. © Lieve Blanquaert

Werk van Gary, dubbele persoonlijkheid. © Lieve Blanquaert

Ook belangrijk: het gevoel niet alleen te zijn. 'Het te doen, en ook zo gezien te worden', benadrukt Lize Spit het belang van uit je isolement te treden.

Willem Vermandere krijgt Peter (49, psychosegevoelig) in zijn atelier. Vermandere is geen man van grote theorieën, wel van wijze woorden. Hij voelde de ex-leraar in zich wakker worden, zegt hij. 'Die jongen was metselaar geweest, die kon een hamer en een beitel vasthouden. Ik heb hem een stuk steen gegeven, en hij is er helemaal in opgegaan. We hoefden helemaal niet met elkaar te praten over psychiatrie.'

Is dat naïef? 'Er zijn veel mensen die hun draai niet vinden, maar als je met hart en ziel ergens in kan geloven: ach, wat een "contentement"! Neem mij mijn gitaar af en ik kan het ook niet meer. Wanneer je opgaat in iets buiten jezelf, en er iets ontstaat uit je handen, valt al de rest weg. Of het

dus gelukt is? Kijk, ik heb Peter gezegd dat hier steen genoeg ligt, en dat hij er altijd om mag komen als hij voort wil werken. Ik hoop dat hij komt. We moeten altijd de deur open zetten.'

'In het beste geval lukt het om hen te helpen', heeft Raf Walschaerts geleerd. 'Ik ben met Yammie naar een studio getrokken. Ze wist niets, ik moest elke stap uitleggen, maar ze pikte alles meteen op. Waarover gaat het? Voor mij draait het om de nood om jezelf te laten zien, en om het geweldige gevoel dat je hebt wanneer je jezelf kernachtig en goed hebt kunnen verwoorden. Zo iets gaat over de grenzen van psychose heen. Ik was in de wolken toen de creativiteit tussen ons zo sterk vloede.'

'Gek en Geniaal', vanaf 29/11 vier woensdagen lang om 22 uur op Canvas en vrt.nu.

Doctoraatsonderzoek UGent

'Open bossen verhogen risico op ziekte van Lyme'

Bossen volledig openstellen, kan gezondheidsrisico's met zich brengen. Vooral de kans op contact met teken, en niet de hoeveelheid teken in een bos, bepaalt het risico om de ziekte van Lyme op te lopen.

HERENT | Vandaag mogen bezoekers in openbare bossen alleen lopen waar het toegestaan is: op wegen of in speelzones. Minister van Natuur Joke Schauvliege (CD&V) wil dat alles toegankelijk wordt, behalve waar het verboden is omdat de natuur er bijvoorbeeld kwetsbaar is (*DS 20 november*).

'Op het vlak van volksgezondheid is dat geen goed idee', zegt Sanne Ruyts (UGent). In haar doctoraat, dat ze vandaag verdedigt, onderzoekt ze in twintig bossen in de Kempen de tekendensiteit en de impact van bostypes op het risico op de ziekte van Lyme. Daarvoor bestudeerde ze 3.254 nimfen – een nimf is een fase in de ontwikkeling van een insect – van de schapenteek, een spinachtige. Ongeveer 15,6 procent ervan was besmet met de *Borrelia*, de bacterie die de ziekte van Lyme veroorzaakt. In de meeste Europese bossen is gemiddeld slechts tien procent van de teken besmet.

Werkonbekwaamheid

'Maar het is niet zozeer het aantal teken in een bos, of de infectiegraad van die teken, die het risico op de ziekte van Lyme bepaalt', zegt Ruyts. 'Er zijn vaak zoveel teken aanwezig dat zelfs een kleinere populatie het risico nauwelijks zou doen dalen. Je kunt het risico wel verlagen door de kans op contact tussen mensen en teken te verkleinen. Het beleid moet de gezondheidsrisico's beperken. De bossen openstellen zou de kans op de ziekte van Lyme bij bezoekers eerder vergroten.'

Dat zou dan ook de kosten voor volksgezondheid doen toenemen. 'Precieze cijfers voor België kennen we nog niet. Dat onderzoek loopt nog', zegt Ruyts. 'Ter vergelijking: in Nederland kostten de ziekte van Lyme en tekenbeten 19,3 miljoen euro in 2010. Het gaat dan bijvoorbeeld om doktersbezoeken, werkconferenties en laboratoriumtesten op infectie.'

Hoe kan het beleid helpen? 'Er zijn bijvoorbeeld meer teken in eikenbossen met veel struiken dan in open dennenbossen', zegt

Ruyts. 'Bosbeheerders kunnen dan het ziekterisico efficiënt beperken door de planten langs wandelpaden kort te houden en bosbezoekers gericht te sturen langs gemarkeerde routes. Zo vermijden zij de zones in het bos met een verhoogd risico en komen mensen niet in contact met teken. Ook attracties, zoals picknicktafels, kunnen beter in risicoarme zones geïnstalleerd worden.'

Betekent dit dat we niet meer in de bossen mogen spelen? 'Absoluut niet', zegt Ruyts. 'Er zijn ook mensen die de ziekte van Lyme kregen nadat ze in de tuin hadden gewerkt en daar gebeten werden door een teek.'

En kunnen we zelf iets doen? 'De beste tip blijft: controleer jezelf en anderen nadat je in het groen hebt gewandeld.' (myde)

'Bosbeheerders kunnen het ziekterisico efficiënt beperken door bezoekers gericht te sturen langs gemarkeerde routes'

SANNE RUYTS
Onderzoekster UGent

Sanne Ruyts. © Sebastian Steveniers.

Ronse

Twee agenten gewond na ruzie met wildplasser

In Ronse zijn zaterdagavond twee agenten gewond geraakt toen de politie wilde optreden tegen een wildplasser. Uiteindelijk zijn er drie verdachten opgepakt, meldt het parket. 'Tijdens een patrouille door de lokale politie werd een groep personen opgemerkt van wie één persoon stond te urineren tegen de voorgevel van een bar. Toen de politie wilde overgaan tot identiteitscontrole, begon de volledige groep te duwen en te trekken', zegt parketwoordvoester Julie van Hoorbeke.

Een minderjarige verdachte werd voorgeleid voor de jeugdrechter. 'De twee meerderjarige verdachten, een 33-jarige man en een 38-jarige man uit Ronse, zijn geen onbekenden voor het gerecht', zegt het parket. (belga)

Gent

Termont wil klacht indienen na 'racistische betoging'

De Gentse burgemeester, Daniël Termont (SP.A), wil een klacht indienen na de betoging van zondagavond in zijn stad. Termont vindt dat de racismewet is overtreden. Een groep van zo'n 250 betogers had, gemaskerd en met Bengaals vuur en voetzoekers, twee uur lang door de binnenstad van Gent gemarcheerd en 'Roma's buiten' gescandeerd. 'Ik ben een grote voorstander van de vrijheid van meningsuiting', zegt Termont. 'Maar die vrijheid kent ook grenzen. Er is opgeroepen tot haat en er waren verschillende uitingen van racisme, niet alleen aan het adres van de Roma. Ik ga als burgemeester een klacht indienen tegen de betogers. Zulke racistische boodschappen zijn onaanvaardbaar in onze stad.' (bst)